

4.7.2018

HILMA OHJAUSRYHMÄ: IV KOKOUS

Aika ma 2.7.2018 klo 13.00 – 15.00

Paikka Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, 00100 Helsinki

Osallistujat

- Arja Terho, VM – puheenjohtaja
- Tarja Sinivuori-Boldt, VM (TSB)
- Mikko Saavalainen, Hansel (MS)
- Laura Helle, Hansel (LH)
- Timo Rantanen, Hansel – sihteeri (TR)

1 Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

- Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja. Huomiot pöytäkirjasta lisättiin edelliseen pöytäkirjaan.
- Resursointi: Puheenjohtaja esitti pöytäkirjasta puuttuvan merkinnän siitä, ettei hanke ole edennyt alkuperäisessä aikataulussa; MS esitti, ettei III ohjausryhmässä ollut puhuttu asiasta; AT ja TSB esittävät, että asiasta puhuttiin ja olivat tehneet merkinnän keskustelusta muistiinpanoihinsa. Pöytäkirjaan lisättiin:

”Hankkeen resursoinnissa toukokuun osalta haasteita: hanke ei ole edennyt suunnitellussa aikataulussa touko-kesäkuulle osuneiden muiden kiireiden vuoksi (yhteishankintayksikköjen kokous, komission tilaisuudet (mm. TED konsultaation lanseeraus ESWG kokouksessa)”

- Arkkitehtuuri: Puheenjohtaja esitti, että arkkitehtuuri puuttui pöytäkirjasta; TR kertoi, että asia oli teknisissä suuntalinjoissa. Pöytäkirjaan lisättiin huomio asiasta:

”Arkkitehtuuridokumentaatio puutteellinen erityisesti rekisteröitymisen suositusten osalta.”

Muutettu pöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä 1.

3 Vaihe 1

3.1 Arkkitehtuurisuositus

- MS kävi läpi Goforen kanssa 27.6.2018 käydyin kokouksen tuloksia.
- Goforen kanssa käytiin läpi kesäkuussa puuttumaan jäänyttä arkkitehtuurisuositusta.
- Suosituksesta puuttuu vielä syvällisempi pohdinta rekisteröinnistä ja käyttöoikeuksien hallinnasta (kuka voi rekisteröityä ja miten yrityksen puolesta). **Gofore palaisi näiden**

osalta asiaan heinäkuu aikana.

- Arkkitehtuurisuositus ottaa pääasiassa kantaa siihen, miten teknologiavalinnat olisi huomioitava tarjouspyynnössä. Tavoitteena olisi jättää teknologiavalinnat pääasiassa toimittajien ratkaistavavaksi. Gofore suosittelee palvelun sijoittamista pilveen ja Hansel esittää, että ainakin ensimmäisessä vaiheessa palvelu toimisi Hanselin Azure -ympäristössä. Pilvipalveluvaihtoehtoina ovat joko Valtorin pilvipalvelu tai Hanselin oma Microsoft Azure -ympäristö. Valtorin osalta asiaa hankaloittaa se, ettei Hansel ole Valtorin asiakas, jolloin tässä vaihtoehdossa pilvipalvelu käyttäminen olisi tehtävä esim. VM:n kautta. Palvelu on EU-alueella, jolloin avoimen tiedon osalta asiassa ei pitäisi olla ongelmaa. Hansel on tehnyt Azure-ympäristöön kevyen tietoturvallisuuden tarkastuksen. Tietoturvallisuus nousee enemmän esille siinä vaiheessa, kun toimittajat voivat jättää tarjouksia Hilma-palveluun. Arkkitehtuurikuvauksessa Hilma-palveluun ladattavat tiedostot sijaitisivat erillisellä palvelimella, jolloin myöhemmässä vaiheessa esim. turvallisuusviranomaisten tiedostot voitaisiin sijoittaa Suomessa sijaitsevalle palvelimelle, jonka tietoturvallisuus olisi laajemmin auditoitavissa kuin pilvipalvelussa on mahdollista.
- Puheenjohtaja esitti, että tietoturvallisuus on vakavasti myös tiedon saatavuuden osalta (luottamuksellisuuden lisäksi). Valtorin osalta tulisi vielä tutkia Azure ja / tai Amazon pilven käyttöä. Myöskään Handi-järjestelmä ei käytä Valtorin pilvipalvelua, vaan pilvi on hankittu palveluna Softco:n sopimuksella.
- Puheenjohtaja kommentoi rajapintoja koskevaa arkkitehtuurindokumentaation kohtaa 3.1.3 (API-rajapinnat), jossa ei ole mainittu mitä rajapintoja palvelussa olisi ja mitä tietoa niiden kautta välitettäisiin. TR kommentoi, että tarjouspyyntöä varten on kuvattava erikseen rajapinnat ja niiden kautta välitettävä tieto. Lisäksi dokumentti on kirjoitusasultaan sopimaton tarjouspyyntöön.

3.2 Rekisteröityminen

- MS korosti, että dokumentissa alussa (kohta 2.4, kaksi viimeistä kappaletta) todetaan, ettei Suomi.fi:n tunnistus tai valtuutuspalvelu sovellu Hilman käyttötarkoitukseen vielä tässä vaiheessa (aikataulu huomioiden). Rekisteröinti on hoidettava Hilma-palvelussa itsessään.
- Toimijat tulee rekisteröidä palveluun vain yhden kerran. Tämä koskee sekä hankintayksiköjä että toimittajia. Yhteiskäyttöisiä tunnuksia ei palvelussa saa olla. TR esitti, että hankintayksiköt voisi poimia valmiiksi uuteen Hilma-palveluun nykyisessä Hilmassa ilmoittaneiden hankintayksiköjen joukosta. Tieto täytyisi kuitenkin filteröidä (AVL tai Y-tunnuksen perusteella) ja käydä läpi käsin. Tällä tavalla ei myöskään saada tietoa hankintayksikön käyttäjistä. Tunniste puuttui vuonna 2017 40%:sta EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista.
- Puheenjohtaja kehotti tutkimaan erityisesti, miten KEMIdigi hankkeessa rekisteröityminen on järjestetty. **TR otti asia selvitetäväkseen. TR selvittää myös TEM ATV kirjautumiskäytännöt.**
- Veron käyttämä Katso-tunnustus ei sovellu Hilman käyttöön sen monimutkaisuuden vuoksi (suunniteltu niin, että yrityksessä on vain yksi käyttäjä: kirjautumistunnuksena on Katso-ID (ei esim. sähköpostiosoite) ja kiinteä salasana, jonka lisäksi tunnistus vaatii vielä avainluvun syöttämisen tunnuslistalta. Vaikka palvelu ilmoittaa mitä numeroa vastaava tunnusluku pitää syöttää listalta, ei tällainen ratkaisu sovellu tilanteeseen, jossa käyttäjiä (esim. myyjiä) on organisaatioissa useita. Lisäksi Katso-tunniste on käytössä vain Suomessa rekisteröityneille yrityksille, joilla on y-tunnus.

- Rekisteröityminen olisi Goforen kanssa käydyn keskustelun perusteella pitänyt tehdä Hilman toiminnalliseen kuvauksen osuuteen ja prosessista olisi tullut tehdä osana konseptointisuunnitelmaa myös käyttöliittymäkuvat. **Gofore oli kokouksessa ilmoittanut tekevänsä pohdinnan asiasta heinäkuun aikana.**
- Käyttötapauskuvaukset ja käyttäjätarinat
- Tarjouspyyntö kirjoitetaan Goforen tekemän konseptikuvauksen (ja näyttökuvien) perusteella.
- Puheenjohtaja otti esiin, että tiedonkeruun ja ohjauksen näkökulma puuttuu Goforen tekemästä dokumentaatiosta ja esitti, että myös tämä näkökulma on kirjattava asiakirjoihin. Goforen dokumentaatiossa on vain asiaa katsottu vain käyttäjä (hankintayksikkö ja tarjoaja) näkökulmasta. TR esitti, että itse Hilmaan välttämättä tarvittaisi varsinaista raportointivälinettä vaan tiedot olisivat saatavissa lukurajapinnan kautta erilliseen BI-työkaluun, jossa tietoa voitaisiin käsitellä laajemmin ja muodostaa siitä johtamisen ja ohjaamisen tarvitsemia raportteja. Tarvittavat raportit voitaisiin tällä tavalla myös räätälöidä organisaation ja käyttäjän käyttötarkoituksen mukaan. Olennaista on se, että kaikki Hilman tiedot (myös metadata: esim. aikaleimat) saadaan järjestelmästä ulos rajapinnan kautta. Puheenjohtaja esitti, että rajapintojen määrittely on oltava tarjouspyynnössä, myös sen vuoksi että niiden tekeminen jälkikäteen on kallista.
- TR kertoi, että koottu seurantaryhmä kommentoi ja keskustelee käyttötapauskuvauksista ja näyttökuvista Slackissa olevassa ryhmässä ja sieltä saatua palautu palaute ja ideat huomioidaan tarjouspyynnössä.

3.3 Tukipalvelut

- TR kertoi, että JNHY:n roolin selkeyttäminen ja mahdollinen toimiminen muissa kuin teknisissä asioissa ensimmäisenä tukipalvelupisteen on kesken. Jos JNHY toimisi tässä roolissa olisivat JNHY:n yhteystiedot näkyvillä Hilma-palvelussa. TR jatkoi, että tällä hetkellä JNHY tarjoaa tukea vain hankintayksikölle. TSB kysyi tulisiko palvelu kilpailuttaa, johon TR vastasi, ettei rooli poikkeisi suuresti siitä, mitä JNHY tekee tälläkin hetkellä. TSB esitti, että JNHY tarjoaa tukea ei-kaupallisesti ja avustuksen turvin ja että toiminta voisi mahdollisesti poiketa, koska Editan Help Desk -palvelut on kilpailutettu erillisesti. JNHY myös neuvoo vain suurissa linjoissa. MS esitti, että asiaan on otettava kantaa jo tarjouspyynnössä. Puheenjohtaja kysyi miten JNHY:n rooli on määritelty nykyisessä Hilmassa. TSB kertoi, ettei mitenkään ja Edita välittää osana ”hyvää palvelua” juridisia kysymyksiä JNHY:lle. MS esitti, että yhden luukun periaate olisi tavoiteltava ratkaisu. TSB esitti, ettei JNHY:llä välttämättä ole resursseja ja ettei JNHY saisi kilpailla esim. lakiasiantointien kanssa. **TR järjestää asiasta kokouksen lomien jälkeen (Katariina lomalla heinäkuussa).** MS toivoi, että TSB osallistuisi myös kokoukseen. TSB:n lomien vuoksi tämä olisi mahdollista elokuun 13. päivän jälkeen. TSB esitti, että myös TEMin tulisi osallistua keskusteluun/kokoukseen JNHY:n rahoittajana.
- MS esitti, että tarjouskilpailussa tultaneen vaatimaan Chat Bot ratkaisua, mutta avoinna on kuka ja missä vastaisi tuleviin kysymyksiin. TR: esitti, että asia ei ole sinänsä kiireellinen tarjouspyynnön kannalta ja asiaa voidaan selvittää myös syksyn aikana.

3.4 Lisäarvopalvelujen tarjoajat

- TR kertoi lisäarvopalvelujen tarjoajille järjestytystä tilaisuudesta. Palveluntarjoajat toivoivat mahdollisimman vähän muutoksia tietosisältöön (XML formaattiin). Tarjousten jättäminen nähtiin odotetusti ongelmallisena, koska kaupalliset toimijat näkevät tämän vievän heiltä liiketoimintaa. Edistyneempää hakua ja hakuvahteja ei sen sijaan nähty niin suurena ongelmana, koska palvelut jalostavat tietoa ja seuraavat myös yksityisen sektorin kilpailutuksia.
- TR kertoi, että sähköisten kilpailutusjärjestelmien toimittajat toivoivat, että saisivat listan niistä n. 30% hankintayksiköistä, jotka eivät ole viimeisten 6 kuukauden aikana käyttäneet EU-kilpailutuksissa sähköistä tarjousten jättämistä. TR kertoi, että Merzell tekee järjestelmänsä tarjouspyyntöjä. Cloudia ei tätä tee. Lähettämällä tiedot niiden hankintayksiköiden määrä, jotka eivät vielä käytä sähköistä tarjousten vastaanottamista voisi vähentyä nykyisestä 30 %:sta. **Sovittiin, että TR lähettää Hilmasta otetun listauksen hankintayksiköistä sitä pyytäneille yrityksille (Cloudia, Merzell Hankinta-Sampo).**

3.5 Komission konsultaatio uudesta TED-palvelusta

- Komission TED konsultaatio avoinna verkossa (<https://github.com/eForms/eForms>). Kommentit ja toiveet esitetty Gitbubissa. Komissio järjestää kahden viikon välein verkkokokouksia, joissa uuden TEDin kenttiä ja tietosisältöjä voi kommentoida. Jo ensimmäisissä kokouksissa havaittu ongelmia ja puutteita. Puheenjohtaja kysyi kuinka paljon muutoksi olisi odotettavissa. TR vastasi, että muutokset olisivat merkittäviä: logiikka muuttuisi paperilomake maailmasta, jossa samoja tietoja syötetään useaan kertaan siihen, että kertaalleen syötettyä tietoa käytetään uudelleen. Uuden Hilman suunnittelussa on sama idea, mutta komissio toteutus voi poiketa tästä huomattavasti. Erityisesti osa-alueiden käsittely vaikuttaa monimutkaiselta. Tosin saatavilla olevasta materiaalista ei selviä kaikkia yksityiskohtia ja asia selkeytynee, kun komissio saa valmiiksi valintavaihtoehdot mistä hankintayksikön tulee tehdä valintoja. Tällä hetkellä saatavilla on vain kentät mitä hankintayksikön tulee täyttää. Uusi TED olisi komission aikataulun mukaan otettavissa käyttöön 2020 alusta lähtien ja aikaa uusien eFormsien käyttöönotolle olisi kaksi vuotta.
- TSB esitti, ettei 2020 ole realistinen aikataulu: komissio ei aikaisemminkaan ole pysynyt aikatauluissaan. MS esitti, ettei komission myöhästyminen aikataulusta aiheuttaisi suurta ongelmaa: otetaan huomioon se, mitä on tiedossa. MS jatkoi. TR lisäsi, että komissiolta pitäisi edellyttää standardia hankinnan tunnisteelle.
- TSB kysyi, ymmärsivätkö jäsenmaat asian hyödyn vai vastustivatko varsinaiset jäsenet ESWG kokouksessa asiaa? TR: kokouksessa vain Slovakia toi esiin kysymyksen siitä, miten komissio tukisi muutosta rahoituksella. TSB kertoi, että jäsenmaiden virallisessa ryhmässä muutoksia oltiin vastustettu. (kirjoittajan huomio: ilmeisesti tästä syystä komissio ei aio puutua vakiolomakeasetukseen vaan vain muuttamaan sen puitteissa TEDiä helppokäyttöisemmäksi).
- MS kertoi, että Hilma pyrittäisiin ensimmäisessä vaiheessa tekemään nykyisen mallin mukaan ja pitämään muutokset niin vähäisinä kuin mahdollista.

3.6 Toteutuksen vaiheistus

- MS esitti, että toteutuksen vaiheistus on merkittävä asia tarjouspyynnön kannalta koska tarjoajalta tulnaisiin pyytämään tavoitehintaa. Tavoitehinnan saamiseksi tarjouspyynnössä on lukittava se mitä tavoitehintaan kuuluu. Asiaan olisi otettava

kantaa pikaisesti (jo tässä kokouksessa), koska tarjouspyynnön kirjoittaminen ajoittuu heinäkuulle.

- MS esitti keskustelun avauksena, että Hilman ensimmäinen versio olisi nykyinen Hilma terästettynä moderneilla, käyttäjäystävällisillä "työvälineillä". Palveluun tulisi hakutoiminnot, hakuvahdit ja tarjoajien rekisteröityminen. Mahdollisesti mukaan tulisi myös toivottu vapaamuotoinen hankinnan ennakoilmoittaminen. TR esitti, vapaamuotoiseen ennakoilmoittamiseen liittyvä ongelma voitaisiin ratkaista ohjaamalla ja erittämällä ennakoilmoituksesta erikseen markkinakartoitus / tietopyyntö. Nykyisessä Hilmassa nämä ovat samalla lomakkeella ja vaikuttavat liian monimutkaisilta / byrokraattisilta. TSB kertoi, että asiasta on ollut jo keskustelua Editan kanssa. Puheenjohtaja piti markkinakartoituksen / tietopyynnön erittämistä erittäin tärkeänä.
- Toinen asia, josta keskusteltiin jo edellisessä kokouksessa, oli tarjousten jättäminen. MS esitti, että tämä toiminto tulisi palveluun Q2/2020. Samassa yhteydessä palveluun tulisi tarjousten avaaminen ja hankintapäätöksen tekeminen. Myös kysymykset ja vastukset tulisivat samaan aikaan sekä hankintasuunnitelmat.
- Puheenjohtaja kysyi, pidetäänkö näiden toimintojen sisällyttämistä jo ensimmäiseen vaiheeseen epärealistisena. MS täsmensi, että jo ensimmäisen Hilman nykyisissä toiminnoissa on paljon tekemistä ja jo nykyisen Hilman korvaaminen vaatii paljon työtä. MS ei sitoutuisi tekemään näitä 1.1.2020 mennessä, vaan pitäisi nämä "optiolistalla": jos ehditään - tehdään. Puheenjohtaja oli asiassa samaa mieltä: tehdään niin, että ovat optiolistalla.
- MS varmisti, mitä toimintoja sisällytetään ensimmäiseen toteutukseen. TR kommentoi, että MVP-toteutukseen sisällytettäisiin keskustelun perustella ja tavoitehintaan kuuluvana markkinakartoitus / tietopyyntö (erillisenä nykyisestä ennakoilmoituksesta). Tarjousten jättäminen on kuitenkin edelleen avoin kysymys. Puheenjohtaja kommentoi, että
- MS esitti, että nämä lisättäisiin tavoitehintamalliin, mutta
- MS kysymys: mahdollistetaanko ensimmäisessä vaiheessa alle kynnyksarvon tehtävät hankinnat. Puheenjohtaja: näin tehtäisiin perusvaiheessa. TSB esitti, että lain velvoitteet tärkeämpiä. Puheenjohtaja esitti, että tarjousten jättäminen olisi tärkeämpää saada mukaan mahdollisimman nopeasti.
- Pienhankinnat voisi olla toiminto, josta voitaisiin tinkiä, jos halutaan, että tarjousten jättäminen on ensisijalla.
- TR esitti muuna huomina, että keskustelusta on jäänyt pois Hilman rooli julkisten hankintojen tiedotuskanavana. Asia on tullut esiin kaikissa ryhmissä ja myös osassa haastatteluista.
- Hankesuunnitelman osalta esitettiin, että ohjausryhmän on mietittävä syksyn 2018 aikana pidemmän tähtäimen (strategiset) linjat. Puheenjohtaja esitti, että hankesuunnitelman tulisi tässä vaiheessa keskittyä, aikataulu huomioiden, ensimmäiseen ja sitä seuraavaan vaiheeseen. Pidempää tähtäintä tulisi tarkastella syksyn 2018 aikana.

3.7 Hankkeen vaiheen 1 päättäminen

- Puheenjohtaja esitti, kokouksen aikataulun vuoksi, että hankesuunnitelma tarvitaan samoin kuin kustannusarvio, eikä hankkeen vaihetta voida hyväksyä tässä vaiheessa.

- Hankesuunnitelmaan ei sinänsä ole mainittu sopimuksessa tai sen liitteessä 1 ja tarkempi hankesuunnitelma tehtäisiin vasta vaiheessa 3 (tarjousten saamisen jälkeen).
- Sovittiin että, Hansel tekee tarjouspyynnön ja hankesuunnitelman kesän aikana.
- Puheenjohtaja lisäsi, että arkkitehtuurikuvausta tulisi myös täsmentää.

3.8 Seuraava kokous

- MS esitti, että tarjouspyynnön julkaisua lykättäisiin syyskuun alkuun, jolloin Hanselissa aloittava uusi henkilö ehtisi perehtyä ja antaa panoksena tarjouspyyntöön.
- Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi torstaina 18.8 klo 12:00 – 14:30.
- Puheenjohtaja siirtyi toiseen kokoukseen.

4 Työmäärät ja kustannukset

- Työmääriä ja kustannuksia ei ehditty käymään läpi

5 Muut asiat

- Varsinaisen kokouksen jälkeen keskustellut muut asiat:
- Chat Bot ei tarvitse välttämättä tulla Hilma-palvelun toimittajalta, vaan se voidaan hankkia myös toiselta toimittajalta.
- Tähän valittava toimittaja ei välttämättä ole oikea taho määrittelemään Chat Bot'in "älyä" kun sellainen tarvitaan. Ensimmäisessä vaiheessa vastaajina olisivat oikeat henkilöt. Ensimmäisessä vaiheessa voisi olla kanavointi oikealle taholle.
- Viestintäkanava: miten järjestettäisiin se, että hankintoihin liittyvä tiedottaminen olisi tehtävissä Hilmaan? Tavoitteena tulisi olla, että kaikki saataisiin samalle sivustolle (Hilmaan). LH kommentoi, että jokainen organisaatio0 halunnee vastata itse uutisistaan. Saman sisällön julkaiseminen useassa paikassa vähentäisi myös sisällön arvoa. MS kommentoi, että tarjouspyynnössä olisi jo ensimmäisessä vaiheessa esitettävä millainen sisältöeditori tarvittaisiin. **TSB lupasi laittaa tiedon sivusta, minkä komission on tehnyt. Komission sivu kokoaa yhteen useamman DG:n julkaisemia hankintoihin liittyviä uutisia.**
- TSB lähetti VM:n hankesuunnitelmapohjan keskustelun aikana.
- TSB kysyin ulottuisiko haku myös vanhoihin Hilman ilmoituksiin. MS kommentoi, että haku ulottaisiin myös arkistoon /vanhoihin ilmoituksiin.
- TSB kysyi, miten Hilmassa voitaisiin näyttää myös TEDissä julkaistuja ilmoituksia. TR kommentoi, ettei asia oli kiireellisin, mutta TED rajapinta tarjoaa tähän jo mahdollisuuden. TR kommentoi, että ilmoituksia olisi paras näyttää lähialueilta "kehänä": Viro, Ruotsi; Norja, Latvia, Liettua jne. MS kommentoi, että tämä kannattaisi tehdä vasta sen jälkeen, kun TED on uusittu.

6 Liitteet

- Liite 1: muutettu III-ohjausryhmän kokouksen pöytäkirja

Pöytäkirja - HILMA
ohjausryhmä III 20180